

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Gospodarki Narodowej

Data posiedzenia: 15 maja 2012 r.

Nr posiedzenia: 27

Posiedzeniu przewodniczył: przewodniczący komisji senator Marek Ziółkowski.

Porządek posiedzenia: 1. Stan i perspektywy rozwoju przemysłu chemicznego w Polsce.

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie komisji: Wiesław Dobkowski, Robert Dowhan, Stanisław Kogut, Marek Martynowski, Andrzej Owczarek, Bogusław Śmigielski, Jan Wyrowiński, Marek Ziółkowski,
 - senator Ryszard Górecki, wiceprezes Polskiej Akademii Nauk,
 - zaproszeni goście:
 - Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego:
 - podsekretarz stanu Jacek Guliński,
 - Ministerstwo Gospodarki:
 - naczelnik w Departamencie Innowacji i Przemysłu Piotr Zabadała,
 - główny specjalista w Departamencie Innowacji i Przemysłu Renata Znamierowska,
 - Ministerstwo Skarbu Państwa:
 - naczelnik w Departamencie Nadzoru Właścicielskiego Ewa Lis,
 - Politechnika Warszawska, Wydział Chemiczny:
 - prodziekan Marek Gliński,
 - profesor Zbigniew Florjańczyk,
 - Uniwersytet Poznański, Wydział Chemii:
 - kierownik Zakładu Chemii Metaloorganicznej Bogdan Marciniak,
 - profesor Bogusława Łęska,
 - profesor Izabela Nowak,
 - Politechnika Śląska, Wydział Chemiczny:
 - profesor Jan Zawadiak,
 - Politechnika Krakowska, Wydział Chemii:
 - dziekan Zygmunt Kowalski,
 - Politechnika Wrocławska, Wydział Chemii:
 - prodziekan Andrzej Trochimczuk,
 - Akademia Górniczo-Hutnicza:
 - prorektor Jerzy Lis,
 - Komitet Polityki Naukowej:
 - prof. Henryk Górecki,
 - Komitet Inżynierii Chemicznej PAN:
 - przewodniczący Stanisław Ledakowicz,
 - Polskie Towarzystwo Chemiczne:
 - zastępca przewodniczącego Żaneta Polkowska,
 - Instytut Chemii i Techniki Jądrowej:
 - dyrektor Andrzej Chmielewski,

- Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego:
 - dyrektor Jacek Kijeński,
- Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej „Blachownia”:
 - dyrektor Andrzej Krueger,
- Polska Izba Przemysłu Chemicznego:
 - prezes Wojciech Lubiewa-Wieleżyński,
- Instytut Chemii Przemysłowej:
 - dyrektor Józef Menes,
- Instytut Nawozów Sztucznych:
 - dyrektor Cezary Możeński,
- Instytut Farmaceutyczny:
 - dyrektor Janusz Obukowicz,
- Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla:
 - dyrektor Marek Ściążko,
- Zakłady Azotowe „Puławy” SA:
 - dyrektor Departamentu Strategii i Rozwoju Paweł Bielski,
 - generalny projektant Marek Zatorski,
- Linegal Chemicals sp. z o.o.:
 - zastępca dyrektora Małgorzata Debert,
 - Monika Gołaszewska,
 - kierownik działu marketingu Marzena Petrykowska,
- Boryszew ERG SA:
 - Ireneusz Dusiński,
 - Anna Lachtara,
- BASF Polska sp. z o.o.:
 - market development manager Maciej Gola,
- Zakłady Azotowe „Kędzierzyn” SA:
 - dyrektor Departamentu Rozwoju Iwona Majewska,
- Ciech SA:
 - menadżer w Biurze Inwestycji, Innowacji i Rozwoju Wiesława Niegodzisz,
- PKN Orlen SA:
 - dyrektor Departamentu Rozwoju Czesław Bugaj,
- Zakłady Chemiczne „Police” SA:
 - dyrektor Departamentu Strategii i Rozwoju Anna Podolak.

Przebieg posiedzenia:

Ad 1. Otwierając obrady, przewodniczący Komisji Gospodarki Narodowej senator Marek Ziółkowski podkreślił konieczność znalezienia przez Polskę swojej specjalności w międzynarodowym podziale pracy. Jego zdaniem, nasz kraj znajduje się w tej fazie rozwoju, kiedy należy postawić na przepływ innowacji z nauki do biznesu. Dalszy wzrost gospodarczy nie może opierać się wyłącznie na rozbudowie infrastruktury. Senator wyraził nadzieję, że dyskusja na temat kondycji i perspektyw przemysłu chemicznego przyniesie propozycje rozwiązań, które zostaną wykorzystane podczas prac nad zmianami legislacyjnymi.

Referat na temat polskiego przemysłu chemicznego – jego stanu obecnego i perspektywicznych kierunki rozwoju przedstawił prezes Polskiej Izby Przemysłu Chemicznego Wojciech Lubiewa-Wieleżyński. W swoim wystąpieniu omówił wyniki polskiej branży chemicznej na tle innych państw Unii Europejskiej. Wśród problemów wymienił duży deficyt handlowy, wysokie ceny gazu ziemnego, ubogą infrastrukturę przesyłową i małe zaangażowanie firm produkcyjnych w badania i rozwój. Za największe zagrożenie uznał politykę klimatyczną UE i system handlu emisjami (tzw. ETS).

Dyrektor Instytutu Nawozów Sztucznych w Puławach Cezary Możeński przedstawił prezentację „Rola innowacji w rozwoju przemysłu chemicznego”. Jako przykład skutecznej współpracy nauki

i przemysłu wskazał działalność kierowanej przez niego jednostki badawczo-rozwojowej, która doskonale radzi sobie na silnie konkurencyjnym rynku.

Na temat perspektywicznego wykorzystania węgla w technologii chemicznej mówił dyrektor Instytutu Chemicznej Przeróbki Węgla Marek Ściążko. W swoim wystąpieniu skoncentrował się na wynikach studium wykonalności 3 rodzajów instalacji zgazowywania węgla, których produktem byłyby: paliwo ciekłe, wodór i metanol. Jego zdaniem, w obecnych warunkach najbardziej rentowna wydaje się produkcja metanolu.

Senator Ryszard Górecki przedstawił referat „Energia odnawialna szansą rozwojową przemysłu chemicznego”. Podkreślił uzupełniającą rolę odnawialnych źródeł energii w obecnym i przewidywanym krajowym bilansie energetycznym, ze szczególnym uwzględnieniem biomasy.

O zaawansowanym zastosowaniu biomasy w przemyśle chemicznym mówił również dyrektor Instytutu Ciężkiej Syntezy Organicznej „Blachownia” w Kędzierzynie-Koźlu Andrzej Krueger.

Zbigniew Florjańczyk z Politechniki Warszawskiej przedstawił prezentację „Perspektywy rozwoju syntetycznych i naturalnych materiałów polimerowych”. Jako szansę polskiego eksportu wymienił m.in. materiały kompozytowe dla przemysłu lotniczego. Za negatywne zjawisko uznał niski poziom recyklingu tego rodzaju tworzyw.

Dyrektor Instytutu Farmaceutycznego Janusz Obukowicz podkreślił znaczenie szeroko rozumianej innowacji w procesie wytwarzania leków. Jego zdaniem, barierą dla wzrostu tego sektora są zbyt szczegółowe przepisy prawa i długotrwały proces rejestracji nowych farmaceutyków.

Prorektor Akademii Górniczo-Hutniczej Jerzy Lis omówił innowacyjne kierunki rozwoju przemysłu ceramicznego. Jak zauważył, polskie płytki, ceramika sanitarna i budowlana znajdują się w światowej czołówce zarówno pod względem innowacyjności, jak i jakości.

Henryk Górecki z Komitetu Polityki Naukowej mówił na temat potencjału badawczego krajowych jednostek naukowych działających na rzecz rozwoju branży chemicznej.

Do tworzenia multidyscyplinarnych ośrodków badawczych łączących potencjał uczelni i parków technologicznych zachęcał Bogdan Marciniak z Uniwersytetu Poznańskiego.

W trakcie dyskusji przewodniczący obradom senator Marek Ziółkowski zaproponował, by skupić się przede wszystkim na barierach i problemach, które można ograniczyć w drodze zmian prawnych.

Dyrektor Instytutu Chemii Przemysłowej Józef Menes zaznaczył, że instytucje reprezentowane przez referujących należą do wiodących. Jego zdaniem, sytuacja całej branży jest dużo gorsza, bo brakuje środków na konieczne inwestycje. Za kuriozalny uznał fakt, że w Polsce w ogóle nie produkuje się metanolu.

Przewodniczący Komitetu Inżynierii Chemicznej PAN Janusz Ledakowski poddał w wątpliwość ekonomiczny sens energetycznego wykorzystania biomasy i działania biogazowni. Jak zauważył, jedynie system tzw. zielonych certyfikatów pozwala na tego rodzaju inwestycje. Poparł stworzenie strategicznego programu wykorzystania odpadów w celach energetycznych oraz budowy pilotażowych instalacji zgazowywania węgla.

Wojciech Lubiewa-Wieleżyński stwierdził, że polityka UE polegająca na dotowaniu biomasy energetycznej i biopaliw jest nieracjonalna. Jego zdaniem, na naszym rynku niezbędna jest integracja produktowa i konsolidacja, by sprostać rosnącej konkurencji międzynarodowej, zwłaszcza ze strony dysponujących tanim gazem Rosji, USA i Kanady.

Cezary Możeński zauważył, że i tak niewielkie środki na naukę (jedynie 0,7% PKB/rok) są niewłaściwie wykorzystywane, bo efekty badań nie wracają do gospodarki. Oceniał, że nowa ustawa o finansowaniu nauki nie daje niezbędnego impulsu rozwojowego, a brak zachęt podatkowych sprawia, że największe polskie spółki niewiele inwestują w innowacje.

Na niemal całkowity brak spalarni odpadów zwrócił uwagę Zygmunt Kowalski z Politechniki Krakowskiej. Paradoksalną nazwał sytuację, w której nie opłaca się budować tego typu zakładów, bo nie ma odpowiedniej ilości śmieci. W rzeczywistości produkujemy ich już bardzo dużo, ale wysokie opłaty za odbiór powodują nielegalne pozbywanie się prawie połowy wolumenu odpadów. Senator Bogusław Śmigielski zauważył, że problemy z budową instalacji do utylizacji wynikają głównie z do niedawna nieuregulowanej kwestii własności odpadów komunalnych i z protestów społecznych.

Senator Stanisław Kogut zaapelował do członków komisji o zaproponowanie zwiększenia środków na badania i rozwój w przyszłorocznym budżecie państwa. Zasugerował też złożenie kilku wizyt studyjnych komisji w najbardziej nowoczesnych i innowacyjnych zakładach.

